

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA ALS DRETS A L'ESPAI PÚBLIC, L'ACCESSIBILITAT I LA INCLUSIVITAT (ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 11 de desembre de 2023, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- A la zona DUM del carrer de Rubén Darío que fa cantonada amb el carrer de Castellbell hi ha furgonetes que estacionen habitualment en bateria, en comptes de fer-ho en cordó, tal com indica el senyal, i la Guàrdia Urbana no fa res.
- A més de suposar una infracció, això provoca que els vehicles sobresurtin i envaeixin la vorera impedit el pas de les persones amb cadires de rodes (com la seva parella) o els cotxets d'infants, que han de baixar a la calçada amb el perill que això comporta.
- Ha trucat moltes vegades a la Guàrdia Urbana de Barcelona i li han dit que avisarien una grua, però aquesta mesura mai s'ha portat a terme. Ni tan sols han amonestat les furgonetes infractores. Val a dir que les furgonetes indegudament estacionades són sempre les mateixes.
- Aporta diverses fotografies evidenciant aquesta situació.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 21 de desembre de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 22 de gener de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions que va dur a terme l'Ajuntament.

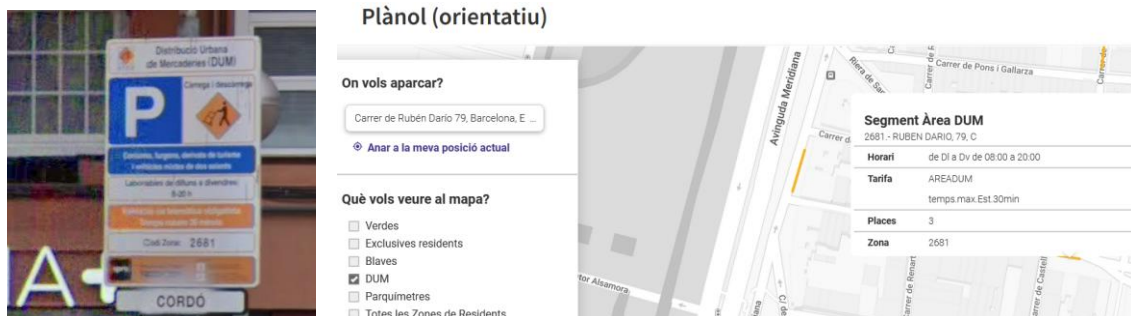
CONSIDERACIONS

1. L'emplaçament

L'emplaçament objecte de la queixa és la zona de distribució urbana de mercaderies (DUM) que hi ha a la intersecció del carrer de Rubén Darío amb el carrer de Castellbell.

A la senyalització d'aquesta zona DUM consta clarament un senyal amb el text "CORDÓ" que informa sobre la forma en què cal estacionar els vehicles, és a dir, en fila i en paral·lel a la vorada.

Al plànol del web municipal, aquesta zona DUM, ubicada al carrer de Rubén Darío, 79, consta identificada amb el codi 2681, i s'informa de les condicions d'estacionament: tres places, horari de dl. a dv. de 8.00 a 20.00, 30 minuts de temps màxim d'estacionament, amb la tarifa AREADUM.

L'informe de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior inclou un informe de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) que confirma que el règim d'estacionament és en cordó, i no en bateria o semibateria.

Malgrat l'anterior, el promotor de la queixa aporta diverses fotografies de diferents dies i hores que **acrediten que els vehicles que estacionen en aquesta zona no ho fan cordó**, sinó en bateria, de manera que en funció de la forma del vehicle, efectivament, una part envaeix la vorera. També es pot comprovar amb diverses imatges que consten a Google Maps.

Imatges aportades pel promotor de la queixa

És evident que l'estacionament en bateria suposa una infracció de la normativa viària, ja que **s'està vulnerant la senyalització específica de la via.**

En aquest sentit convé recordar el que estableix l'article 53 del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV), que obliga les persones conductores a obeir la senyalització i a adaptar la seva conducta (en aquest cas, la manera d'estacionar) al missatge del senyal reglamentari.

Senyalització.

Article 53. Normes generals.

1. L'usuari de les vies està obligat a obeir els senyals de la circulació que estableixin una obligació o una prohibició i a adaptar el seu comportament al missatge de la resta de senyals reglamentaris que es trobin a les vies per les quals circula.
2. Llevat de circumstàncies especials que ho justifiquin, l'usuari ha d'obeir les prescripcions indicades pels senyals, encara que semblin estar en contradicció amb les normes de comportament en la circulació.

En qualsevol cas, inclús sense el text "CORDÓ", l'article 28 de l'Ordenança de circulació de vianants i de vehicles (OCVV) estableix que, amb caràcter general, a manca de senyalització expressa, **s'estacionarà en fila als carrers i a les places**, i en bateria als xamfrans de l'Eixample.

2. Distribució urbana de mercaderies (DUM)

L'Ordenança fiscal 3.12 sobre taxes per l'estacionament regulat de vehicles a la via pública (AREA) estableix les normes d'ús i les tarifes dels diferents tipus de plaça o usos.

Art. 2.1 Constitueix el fet imposable de la taxa regulada per aquesta ordenança l'estacionament de vehicles de tracció mecànica de més de dues rodes a les vies públiques d'aquest municipi en règim d'estacionament regulat (AREA), dins les zones i horaris determinats per Decret d'Alcaldia.

A l'Ordenança es distingeixen cinc tipus de places regulades, i una d'elles és la zona de distribució urbana de mercaderies (DUM). Aquestes places es defineixen com aquelles "reservades a vehicles destinats al transport de mercaderies en operacions de càrrega i descàrrega, requereix l'obtenció prèvia d'un comprovant expedit per l'Ajuntament pels mitjans habilitats".

Per la seva banda, l'OCVV regula a l'article 26 les activitats de càrrega i descàrrega. Estableix que, si bé en principi aquestes activitats han de dur-se a terme a l'interior dels locals comercials i industrials, l'Ajuntament delimitarà zones reservades per tal que els vehicles destinats al transport de mercaderies puguin carregar i descarregar quan les condicions dels locals comercials o industrials no permetin fer-ho al seu interior.

De manera expressa, l'OCVV preveu que "els vehicles que realitzin operacions de càrrega i descàrrega **no poden ocupar totalment ni parcial les voreres**, andanes, passeigs [...]".

L'Ajuntament de Barcelona té l'obligació de vigilar i sancionar les infraccions a les vies urbanes de la ciutat d'acord amb l'article 93.1 de la Carta municipal de Barcelona.

A més, l'article 96 de la Carta municipal de Barcelona preveu que l'Ajuntament de Barcelona disposa de personal auxiliar de la Guàrdia Urbana per controlar la utilització adequada dels aparcaments a la via pública i denunciar les conductes contràries a les normes que en regulen l'ús.

La competència en **matèria sancionadora** i de control de la normativa viària està distribuïda entre Barcelona de Serveis Municipals (B:SM) i la Guàrdia Urbana de la manera següent:

- Amb caràcter general, B:SM és l'ens que exerceix principalment la competència controladora i sancionadora de les infraccions per mal estacionament a la zona d'estacionament regulat, on s'inclou la zona DUM. També és l'ens encarregat de la gestió de la grua i dels dipòsits municipals de vehicles.
- Addicionalment, qualsevol patrulla de la Guàrdia Urbana pot sancionar per iniciativa pròpia en el cas d'observar una infracció que s'hagi de denunciar.

De tot l'anterior es pot deduir que en aquesta zona DUM **l'Ajuntament no està fent un control eficaç de la normativa viària**, atès que resulta acreditat que de manera habitual alguns vehicles estacionen incorrectament.

3. Proposta de solucions

D'acord amb l'informe municipal, la Unitat Territorial de la Guàrdia Urbana del districte de Sant Andreu ha informat que el senyal vertical on consta el text "CORDÓ" es vandalitza contínuament, "de manera que resulta impossible la seva lectura i fa que els vehicles, per aprofitar millor l'espai, estacionin en bateria".

Així, d'acord amb aquest informe, sembla que el motiu principal pel qual els vehicles estacionen incorrectament és la difícil lectura del senyal vandalitzat.

Aquesta Sindicatura no comparteix aquesta tesi respecte dels vehicles que habitualment hi estacionen malament (que segons el promotor de la queixa són la majoria i els principals causants de les molèsties), ja que és evident que, degut a la seva conducta reiterativa, és plausible que siguin de la zona i en alguna ocasió hagin pogut veure el text "CORDÓ".

L'informe municipal també indica que la problemàtica s'ha tractat a les dues últimes **Taules de Mobilitat** de districte en què s'ha acordat estudiar dues opcions per resoldre aquesta situació:

- a. Substituir la zona DUM existent per una zona d'estacionament per a persones amb mobilitat reduïda (PMR). Aquesta solució sí que garantiria que els vehicles estacionessin en cordó, i es desplaçaria l'esmentada zona DUM uns metres més enrere al lloc on actualment existeix una zona PMR, que per la seva ubicació dificultaria la possible maniobra d'estacionament en bateria i obligaria les persones usuàries a fer-la en cordó.
- b. Delimitar la vorera a l'estretament de l'alçada del contenidor mitjançant fitons i substituir el senyal vandalitzat per un altre d'igual.

a)

b)

Font: GUB, imatges simulades

De l'anterior es dedueix que **l'administració sí que coneix la problemàtica** descrita pel promotor de la queixa, que sí que té diagnosticada una possible causa de per què els vehicles insisteixen a estacionar malament i que, segons els debats a la Taula de Mobilitat del districte, han considerat que només amb sancions no aconseguiran

canviar el comportament dels vehicles infractors, sinó que cal fer canvis a la via per obligar-los a estacionar correctament.

L'informe municipal no indica quina de les dues propostes serà la definitiva ni el calendari d'execució, ni si es preveu fer alguna acció mentre els canvis no s'hagin executat.

4. Atenció rebuda pel promotor de la queixa

També és objecte de queixa l'atenció rebuda pel ciutadà, qui denuncia una total impunitat per a les persones infractores i una manca d'actuació per part de la Guàrdia Urbana malgrat haver-los trucat molts cops.

Sobre les vegades que hi ha constància que el ciutadà hagi trucat a l'Ajuntament per queixar-se de l'estacionament indegut, l'informe de la Guàrdia Urbana confirma almenys vuit trucades en menys de tres mesos, en concret entre el 27 de setembre i el 21 de desembre de 2023. Set van ser per vehicles estacionats a la zona DUM i el darrer per un vehicle estacionat en reserva de minusvàlid en una adreça propera.

A continuació s'informa de les gestions fetes arran de les trucades:

- Estacionament indegut a zona DUM: set avisos:
 - a) Sis van ser derivats al servei de grues de B:SM: no es va enviar cap grua perquè aquest supòsit no està entre els prioritaris del protocol de B:SM.
 - b) Un va ser derivat per gestió directa de GUB: es va assignar a una patrulla que quan es va personar al lloc indicat no va poder localitzar el vehicle.
- Estacionament indegut a reserva PMR: un avís. Sí que es va denunciar i es va ingressar el vehicle al dipòsit municipal.

Aquesta Sindicatura comprèn que el servei de grues de B:SM estableixi protocols per a serveis prioritaris, com pot ser l'estacionament indegut en una plaça PMR que, com es pot comprovar, sí que és una situació gestionada diligentment.

Ara bé, la gestió del cas que ens ocupa no ha sigut diligent. Pel que fa al **principi d'eficiència caldria una millor coordinació entre la GUB i B:SM per poder gestionar casos com el que ens ocupa encara que no estiguin dins un llistat preestablert de "supòsits prioritaris"**. Estem parlant d'un supòsit identificat com a problemàtic a la Taula de Mobilitat, on s'han acreditat danys continus a elements urbans essencials (com és el senyal DUM), que causa perjudicis en les persones

vianants de manera habitual, i que molt legítimament ha sigut objecte de queixes reiterades per part del veïnat.

Quant a la coordinació interadministrativa, l'article 3.1.k) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, imposa a totes les administracions públiques l'obligació de servir amb objectivitat els interessos generals i actuar d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, i han de respectar en la seva actuació i en les seves relacions els principis de cooperació, col·laboració i coordinació interadministrativa.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Guàrdia Urbana de Barcelona i Barcelona de Serveis Municipals SA (B:SM) no ha estat ajustada a dret ni eficaç**, ja que no s'han dut a terme actuacions eficaces per garantir els drets a l'espai públic, l'accessibilitat i la inclusivitat.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció i a Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** que, dins l'àmbit de les seves respectives competències, tenen l'obligació de fer complir la normativa aplicable a l'estacionament a les zones DUM.
- **Recordar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció i a Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** que cal garantir el compliment del principi de cooperació interadministrativa i que, a aquest efecte, és necessari assegurar mecanismes de coordinació adients a fi que la GUB pugui requerir els serveis de la grua municipal amb caràcter prioritari, inclús en supòsits que no estiguin prefixats com "prioritaris".
- **Recomanar a l'Àrea de Seguretat i Prevenció, al Districte de Sant Andreu i a Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** que, mentre no s'executi la solució que s'acordi a la Taula de Mobilitat, s'efectuï un seguiment específic adreçat als vehicles infractors per controlar la situació d'incompliment crònic, i s'informi adequadament de l'obligació d'estacionar en cordó.
- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que, si no s'ha fet ja, a la propera Taula de Mobilitat s'adopti una decisió per garantir l'estacionament correcte dels vehicles a la zona DUM a la qual fa referència aquest pronunciament.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.